

posici, a obec se usnesla býku dáti kroužek, ale »pro nedostatek vhodného místa a příležitost tak neučinila«, uvolil se žalobce, jak sám i v dovolání přiznává, k vyzvání jednoho člena obecní komise býka dále opatrovati a připouštěti, avšak jen prý pod podmínkou, že ho obec proti úrazu pojistí, což se též, jak sám přiznává, dne 1. ledna 1928, tedy ještě před úrazem stalo. Tím podstoupil žalobce, jak rovněž sám v dovolání přiznává, risiko úrazu, nebezpečí spojené s opatrováním zlého býka. Že tím obec na se vzala ručení za škodu, kterou žalobce utrpí dalším chováním nebezpečného býka, jak dovolatel se domnívá, jest mylným názorem, neboť tímto krokem naopak žalobce sprostil žalovanou obec z povinnosti k náhradě škody, která by mu z dalšího opatrování býka neopatřené nosním kroužkem vzešla. Nemá tedy domnělý závazek obce důvod ani v činu nedovoleném, ani v opomenutí (kde zákon nařizuje pozitivní jednání), ani v porušení smluvní povinnosti (ze smlouvy služební, námezdní, mandátní, schovací nebo jiné), a není třeba řešiti otázku, jaké důsledky by měla smlouva ze dne 7. ledna 1925 mezi žalobcem a obcí, kdyby byla posuzována s hlediska smlouvy schovací nebo zmocňovací. Nemůže se tedy žalobce domáhati na obci náhrady škody způsobené mu býkem.

Čís. 10983.

Ke smlouvě služební se nevyžaduje, by byla ujednána i určitá doba pro výkon služeb.

Ujednání celkové odměny, zůstane-li zaměstnanec ve službách zaměstnavatele, není neurčité; předpokládá se, že zaměstnanec bude konati zaměstnavateli služby alespoň po tak dlouhou dobu, by odměna za ně přislíbená byla přiměřena délce a rozsahu vykonaných prací. Celkově stanovená mzda jest splatná po ukončení přiměřené služební doby.

(Rozh. ze dne 9. září 1931, Rv II 353/30.)

Žalobce pracoval jako řeznický pomocník 34 měsíců (od 1. května 1924 do března 1927) u žalovaného, jenž mu při nastoupení služby slíbil odměnu 5000 Kč. Žalobě o zaplacení těchto 5000 Kč *p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* vyhověl. *D ů v o d y:* Podle § 1151 obč. zák. vznikne služební smlouva, je-li kdo povinen konati po určitou dobu služby, a má podle § 1152 obč. zák. nárok na přiměřený plat, není-li ve smlouvě stanoven plat ani umluvena bezplatnost. V souzeném případě byla sice ujednána odměna 5000 Kč, nebylo však stanoveno, jak dlouho měl žalobce za tento plat u žalovaného pracovati. Jest proto plat stanoviti podle obdoby § 1152 obč. zák. Ježto žalobce pracoval jako tovaryš 34 měsíců, lze odměnu 5000 Kč považovati za přiměřenou, neboť podle místních poměrů platí se, jak soudu známo, za stejné práce měsíčně 150 Kč při stravě a bytu. Námitka promlčení nároku na mzdu za

dobu od 1. května 1924 do 16. dubna 1926 nemá místa, neboť nebyla umluvena měsíční mzda a ani o splatnosti odměny nebylo nic ujednáno. Platí proto ustanovení § 1154 první odstavec obč. zák., podle něhož jest zapraviti plat po výkonu služeb, není-li nic jiného umluveno. Tříletá promlčecí lhůta § 1486 obč. zák. počíná se tedy v souzeném případě v měsíci březnu 1927. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Smlouva, jež byla mezi stranami uzavřena, nebyla smlouvou služební po rozumu § 1151 obč. zák., poněvadž nebyla určena doba, po kterou měly býti práce konány; avšak byla smlouvou podobnou smlouvě služební, jež byla uzavřena s mlčky doloženým předpokladem, že žalobce bude žalovanému konati služby alespoň po tak dlouho, by přislíbená odměna 5000 Kč byla délce a rozsahu vykonaných prací přiměřena. An žalobce ze služeb žalovaného vystoupil, odpadl zdánlivě onen předpoklad a nastala potřeba zkoumati, zdali odměna přislíbená jest úměrnou vykonaným pracím. Musel se proto soud první stolice zabývati otázkou přiměřenosti odměny a také tak učinil. Když pak prohlásil částku 5000 Kč za přiměřenou pracím (službám), které žalobce žalovanému za 34 měsíce vykonal, a žalovaný tomuto výroku neodporuje v odvolacím řízení, jest zjevno, že se mu rozhodnutím soudu první stolice vlastně nestala křivda.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaný, prováděje dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., vytýká předně, že odvolací soud pochybil, neshledav ve zjištěném slibu odměny 5000 Kč nezávazný slib darovací. Odůvodňuje to tím, že živil a staral se po 15 let o žalobce, jeho sourozence a jich matku, že poskytoval žalobci celé zaopatření a dával mu peníze i po dobu, co byl u něho zaměstnán jako tovaryš, že nešlo o služební smlouvu, nýbrž, že slib byl míněn tak, že žalobce bude u žalovaného pracovati a že žalovaný mu poskytne darem 5000 Kč, jakmile si žalobce zařídí samostatnou živnost aneb jakmile žalovaný nebude moci o rodinu se již starati a že by bylo nesmyslné slíbiti žalobci 5000 Kč jako úplatu za práce, aniž by byla smluvena doba služební, podmínky výpovědní a p. Tvrzené okolnosti nejsou však s to, by vyvrátily názor odvolacího soudu, že ujednaná smlouva jest smlouvou úplatnou, an odvolací soud převzal zjištění první stolice, že žalovaný přemluvil žalobce, by u něho zůstal jako tovaryš, a slíbil mu za to odměnu 5000 Kč, neboť tím vznikly smluvní závazky na obou stranách k určitému konání, u žalobce k převzetí a k obstarávání prací tovaryšských, u žalovaného k vyplacení slíbené odměny, a nešlo tedy na straně žalovaného o čisté jednání ze štědrosti, jak vyžaduje smlouva darovací (§ 938 obč. zák.). Poskytoval-li žalovaný kromě toho žalobci po dobu jeho zaměstnání celé opatření a přispíval-li mu peněžitými částkami, nezrušil ani nezměnil tím zjištěnou úplatnou smlouvu, to tím méně, an — jak sám tvrdí — činil tak i v době, kdy

žalobce ještě nebyl tovaryšem. Souhlasiti lze s názorem dovolatelovým, že zjištěná smlouva je smlouvou služební ve smyslu § 1151 obč. zák., neboť žalobce se jí zavázal k vykonávání tovaryšských služeb a žalovaný k zaplacení smluvené odměny 5000 Kč. Nevyžaduje se, by byla ujednána i určitá doba pro výkon služeb, neboť slova »na určitou dobu« § 1151 obč. zák. byla vsunuta podle zprávy komise pro justiční věci (příl. stenogr. protokol. bývalé panské sněmovny XXI sesse z r. 1912, str. 208/209) k vůli vyznačení rozdílu mezi smlouvou služební a smlouvou o dílo; u oné se tím klade důraz na jistý, třebas nesmluvený čas, po který zaměstnanec vstupuje do služeb zaměstnavatelových, kdežto u díla je rozhodující výsledek, zhotovení díla, bez ohledu na čas k tomu potřebný. Tomu odpovídá i ustanovení § 1158 čtvrtý odstavec obč. zák., jenž výslovně uznává služební smlouvu bez určení služební doby. Dovolatel vytýká posléz, že mělo býti vyhověno jeho námitce promlčení nároku na mzdu za dobu od 1. května 1924 do 16. dubna 1926 (§ 1486 čís. 5 a zákon čís. 47 z r. 1925 sb. z. a n.), poněvadž splatnost měsíční mzdy 150 Kč prvním soudem uznané jest posuzovati podle § 77 živn. ř. a nikoliv podle § 1154 obč. zák. Ustanovení občanského zákona přicházejí k platnosti podle § 153 III. dílčí novely ovšem jen tehdy, pakli živn. ř. jako speciální zákon neupravuje některou otázku, týkající se služební smlouvy. Živnostenský řád obsahuje v §§ 77 a 84 ustanovení o splatnosti mzdy, z nichž první předpokládá týdenní splatnost, nebylo-li o splatnosti nic ujednáno, kdežto druhý určuje splatnost mzdy pro případ nezákonného zrušení smlouvy. Pro souzený případ by mohl přijíti v úvahu jen § 77 živn. ř. Avšak jest zjištěno, že byla ujednána celková odměna, zůstane-li žalobce ve službách žalovaného, tedy jednodotná mzda za celou služební dobu. Ujednání to není neurčité (§ 869 obč. zák.), třebaže služební doba nebyla určena, neboť správně vykládá je odvolací soud po rozumu §§ 914 a 863 obč. zák. tak, že stalo se s mlčky doloženým předpokladem, že žalobce bude žalovanému konati služby alespoň po tak dlouhou dobu, by odměna za ně přislíbená byla přiměřená délce a rozsahu vykonaných prací. Dovolatel proti tomuto výkladu nebrojí, ba naopak dovolává se ho k vyvrácení názoru odvolacího soudu, že nejde o smlouvu služební. Z toho však lze dále souditi, že úmysl stran směřoval mlčky (§ 863 obč. zák.) i k tomu, že celkově stanovená mzda dojde splatnosti po ukončení přiměřené služební doby. Tomu nasvědčuje tvrzení dovolatele, jímž sám připouští v dovolání, že mínil slib tak, že někdy v budoucnu vyplatí žalobci 5000 Kč; tomu nasvědčuje i jednání žalobcovo, jenž se za trvání služební smlouvy nikdy o mzdu nehlásil, a tomu nasvědčuje konečně i zvláštní, rodinnému svazku podobný poměr žalovaného k žalobci, poskytování žalobci celého zaopatření a peněžitých částek na útratu, takže žalobce má své potřeby kryté, právem musil býti přesvědčen, že splatnost ujednané odměny byla i žalovaným míněna po skončení služebního poměru. Nastala tudíž splatnost celé zažalované částky až v březnu 1927 a, ana byla žaloba podána 16. dubna 1929, neuplynula tříletá promlčecí doba § 1486 obč. zák. a zákona čís. 47 z r. 1925 sb. z. a n.